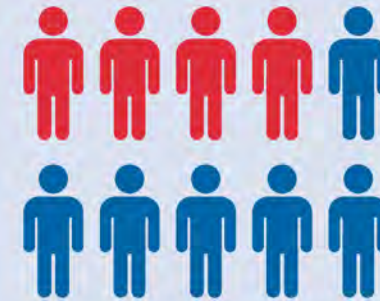

Tukea elintapamuutokseen

Marja Kinnunen
Toiminnanjohtaja (VTT)
TULE ry

Murtumat — et ole yksin!

- Suomessa 30 000 – 40 000 murtumaa / vuosi
- Pienentynyt luuntiheys (osteopenia tai osteoporoosi) on noin 43,9 %:lla yli 65-vuotiaista.

4/10

yli 50-vuotiaasta naisesta

saa loppuelämänsä aikana nikaman,
reisiluun kaulan tai ranteen murtuman

Elintavat suojelevat luustoa

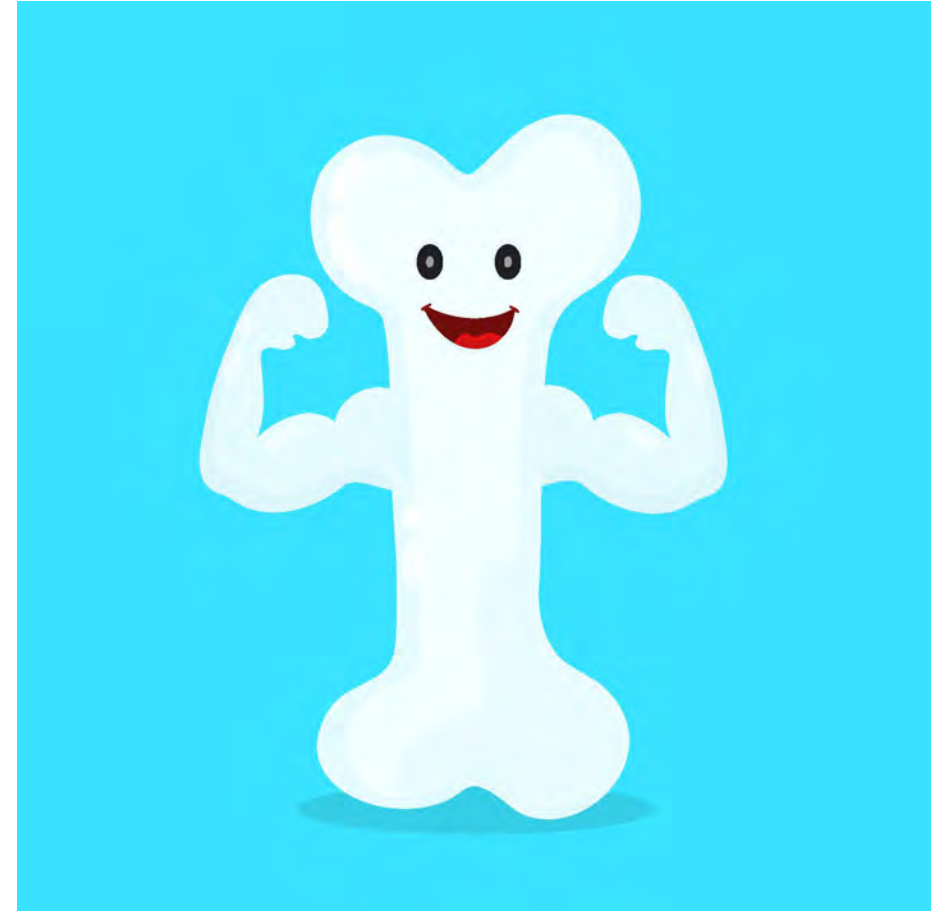
Riittävä ravitsemus

- Monipuolinen ravinto
- Kalsium
- Proteiini
- Osteoporoosipotilaan D-vitamiiniannoksen tulisi perustua S-25(OH)D-pitoisuuden mittaukseen (tavoite 75–120 nmol/l)

Elintavat suojelevat luustoa

- **Liikunta ja lihasvoimia vahvistava harjoittelu**
- Liikkumattomuutta tulisi välttää
- Normaali paino
  - Alipainoisuus yleensä keskeisempi ongelma kuin ylipaino
- Kaatumisen ehkäisy
- Palauttava uni

Lähteet: Osteoporoosin Käypä hoito –suositus
<https://www.kaypahoito.fi/hoi24065>

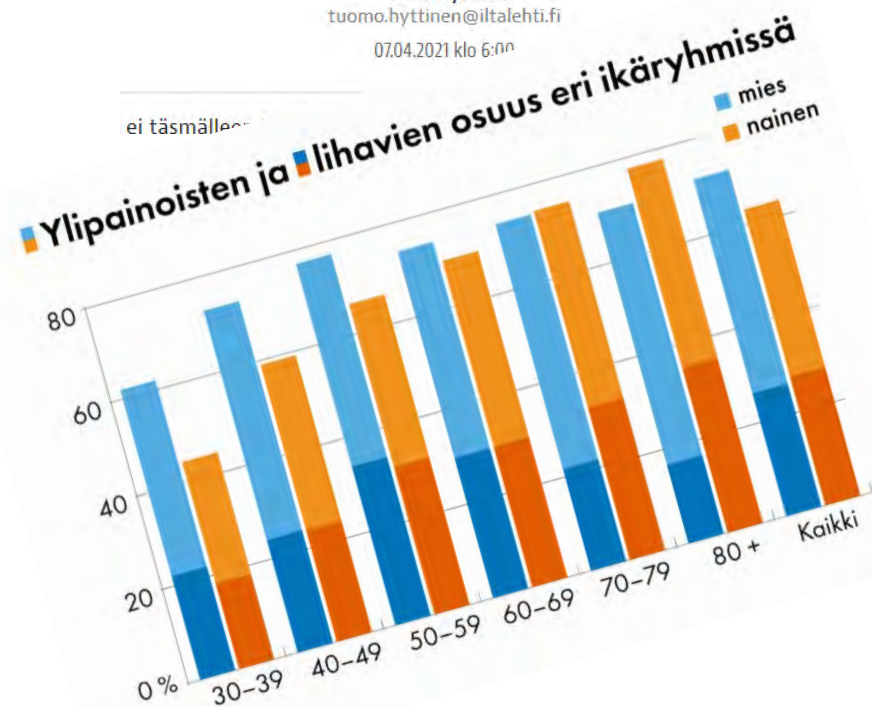
UUTISET

Näin kansan kunto romahti

Liikkumattomuuden hintalappu paisuu Suomessa jo miljardeihin euroihin. Asiantuntijat neuvovat, miten omaa ja lapsen liikumista voi lisätä pienillä arkisilla nikseillä.

Tuomo Hyttinen
tuomo.hyttinen@iltalehti.fi
07.04.2021 klo 6:00

Ravitsemusasiantuntija huolissaan suomalaisten kasvisten syönnistä: ”Heijastuu koko kehon hyvinvointiin”

Eikö ihmisillä ole tietoa?

Eikö elintapaohjaus toteudu? Eikö se osu maaliin?

Puuttuuko ihmisiltä selkärankaa?

Puuttuuko motivaatiota?

Jos suomalaisten elintapa-ongelmat olisi ratkaistavissa tietoa jakamalla, niitä ei olisi.

Tarvitaan armollisuutta ja tukea.

EI MOTIVAATIOTA	ULKOINEN PAINE	SISÄINEN PAINE
"En tiedä miksi liikkuisin" "Joskus kiinnosti, nyt enää ei"	"Harrastan liikuntaa, koska muut ihmiset pahastuisivat minulle jos en liikkuisi" "Joudun vaikeuksiin muiden ihmisten kanssa, jollen liiku" "Muut pitäisivät minua heikkona, jollen liikkuisi"	"Tunnen syyllisyyttä, jollen liiku säännöllisesti." "Häpeän itseäni, jollen liiku"

EI MOTIVAATIOTA	ULKOINEN PAINE	SISÄINEN PAINE	OMAT ARVOT	SISÄINEN MOTIVAATIO
"En tiedä miksi liikkuisin" "Joskus kiinnosti, nyt enää ei"	"Harrastan liikuntaa, koska muut ihmiset pahastuisivat minulle jos en liikkuisi" "Joudun vaikeuksiin muiden ihmisten kanssa, jollen liiku" "Muut pitäisivät minua heikkona, jollen liikkuisi"	"Tunnen syyllisyyttä, jollen liiku säännöllisesti." "Häpeän itseäni, jollen liiku"	"Minulle on tärkeää pitää huolta kunnostani" "Haluan antaa lapselleni liikkuvan aikuisen mallin" "Haluan jaksaa arjessa"	"Liikun, koska nautin liikunnasta" "Liikun koska se on hauskaa"

Kaikilla meillä on samanaikaisesti
useita motivaatiolaatuja!

Sisäinen motivaatio auttaa ylläpitämään
liikuntatottumuksia

Valinnat seitsemänä päivänä viikossa ympäri
vuoden

Tärkeintä on löytää **omat tärkeät syyt**
muutokseen!

Motivaation rooli pysyvissä muutoksissa

- Päättän itse!
- Osaan tämän!
- Kuuluvuuden tunne

Mikä tuo hyvää mieltä juuri tänään?

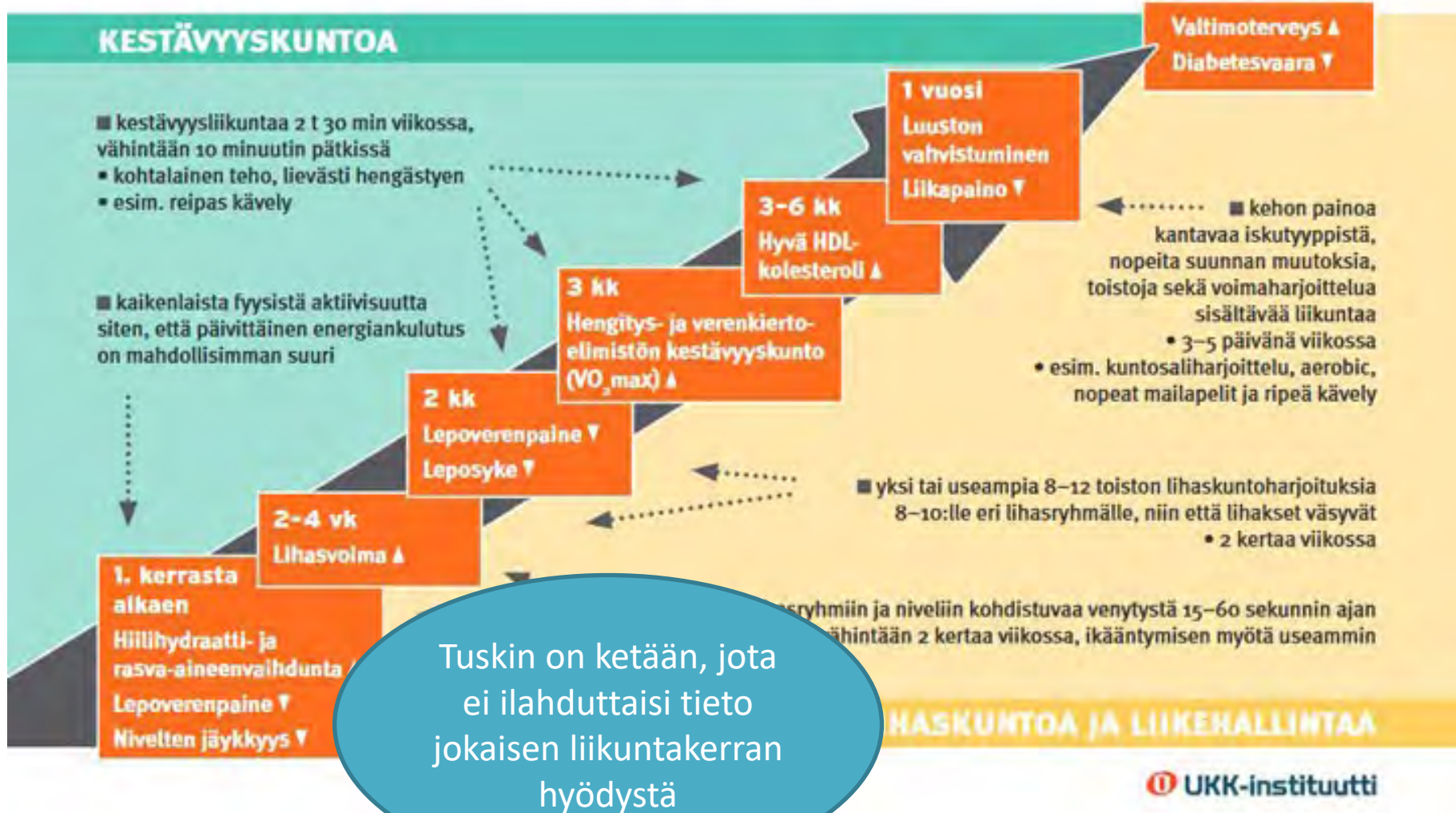

Lyhyen aikavälin hyödyt motivoivat
enemmän!

TERVEYSLIIKUNNAN VAIKUTUSAIKA

LIKKUMINEN VOI SAADA SINUT HETI VOIMAAN PAREMMIN.

Mielialasi kohenee.
Ajatuksesi terävöityvät.
Stressin tunteesi kevenee.
Nukut paremmin.

LIKKUMALLA RIITTÄVÄSTI VOIT SAADA LISÄÄ TERVEITÄ ELINVUOSIA.

Liikkuminen ennaltaehkäisee, hoitaa ja kuntouttaa monia sairauksia, kuten useita sydän- ja verisuonisairauksia, tyypin 2 diabetesta, tuki- ja liikuntaelin-sairauksia ja joitakin syöpätauteja.

Liiku omalla tavallasi. Joka päivä.

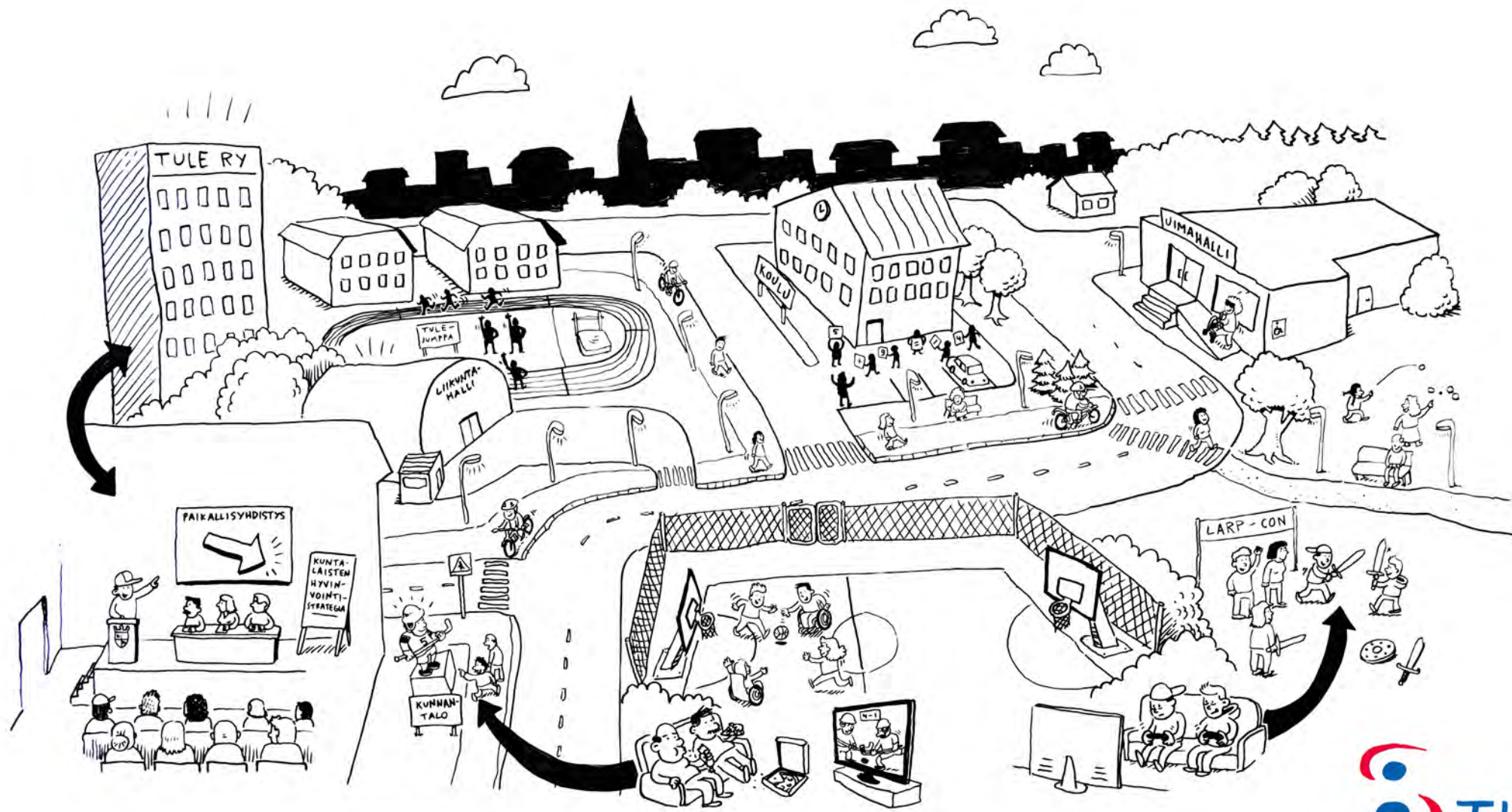
Aloita AINA vahvistamalla
pystyvyyttäsi!

- Mihin olet tyytyväinen?
- Onko jotain mihin olet jo erityisen tyytyväinen?
- Onko jotain mitä haluaisit lisätä?
- Miten sen tekisit?

Motivaatiota ei tarvita, jos elinympäristö ja
rutiinit tukevat terveellistä elämää

Neljä tapaa tehdä muutoksia

Lopeta vanha

Vähennä vanhaa

Lisää uusi

Tee enemmän vanhaa

Neljä tapaa tehdä muutoksia

Lopeta vanha

Vähennä vanhaa

Lisää uusi

Tee enemmän vanhaa

Neljä tapaa tehdä muutoksia

Lopeta vanha

Vähennä vanhaa

Lisää uusi

Tee enemmän vanhaa

Rutiineja voi luoda tietoisesti!

1. Valitse teko, jonka koet hyödylliseksi, muuta joka ei vaadi pinnistelyä
2. Istuta teko aina samaan kontekstiin (fyysinen tai sosiaalinen ympäristö)
3. Pohdi toiminnan laukaiseva ärsyke
4. Harjoittele noin 10 viikon ajan
5. (seuraa päiväkirjalla)
6. Älä välitä repsahduksista, vaan palaa taas harjoittelemaan

Vanhan tottumuksen muuttaminen

- Vaikeampaa kuin uuden luominen
- Varautuminen ärsykkeisiin ja niiden tietoinen vastustaminen (vaikeaa!)
- Vaihtoehtoisen teon liittäminen ärsykkeeseen
- Olosuhteiden muutos (hankala toteuttaa)
- Ympäristön muutos

Hyvää on helpompi lisätä kuin huonoa poistaa

HELPOMPI TAPA...

SAVUTTOMUUTEEN

Löydä itsellesi sopiva, helpompi tapa

HELPOMPI TAPA...

KOHTUUTEEN

Löydä itsellesi sopiva, helpompi tapa

HELPOMPI TAPA...

TERVEELLISEEN

SYÖMISEEN

Löydä itsellesi sopiva, helpompi tapa

HELPOMPI TAPA...

LIIKUNNAN

LISÄÄMISEEN

Löydä itsellesi sopiva, helpompi tapa

Hyvää on helpompi lisätä kuin huonoa poistaa

Jokainen on oman arkensa paras asiantuntija

Kiitos!

marja.kinnunen@suomentule.fi

